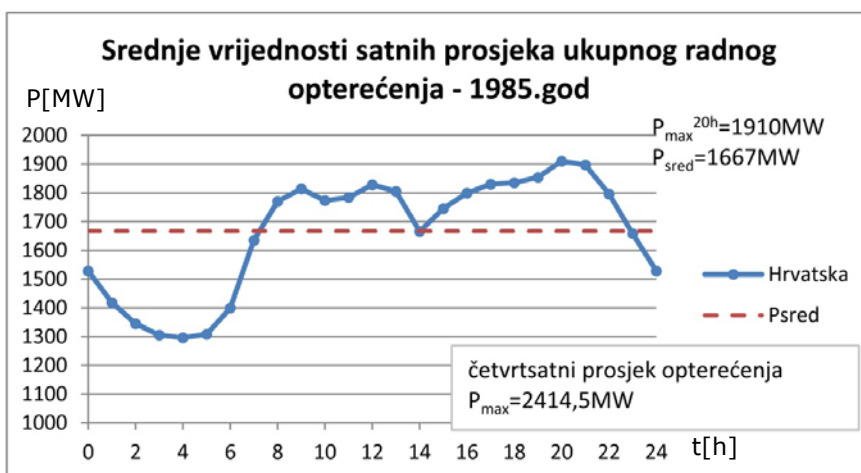

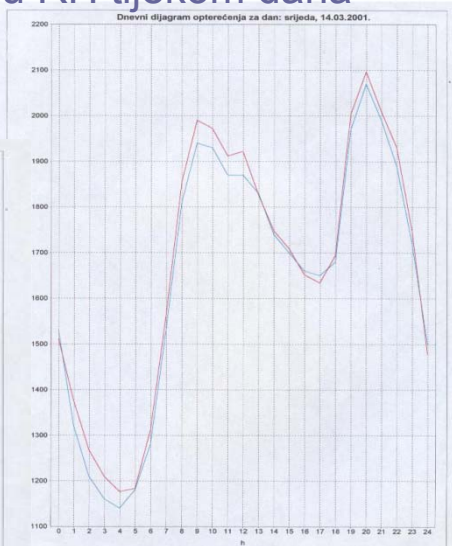
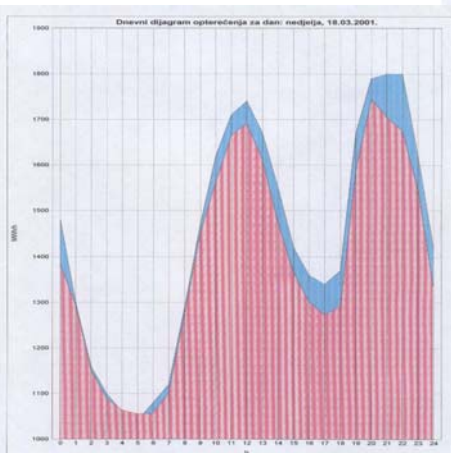
KORIŠTENJE VODNIH SNAGA

AKUMULACIJE
|
REGULIRANJE PROTOKA

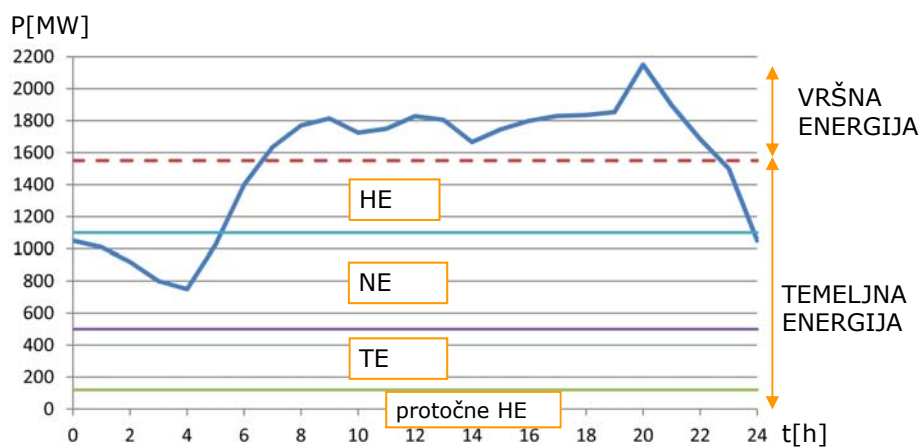
Potreba snage - srednje vrijednosti satnih prosjeka RH

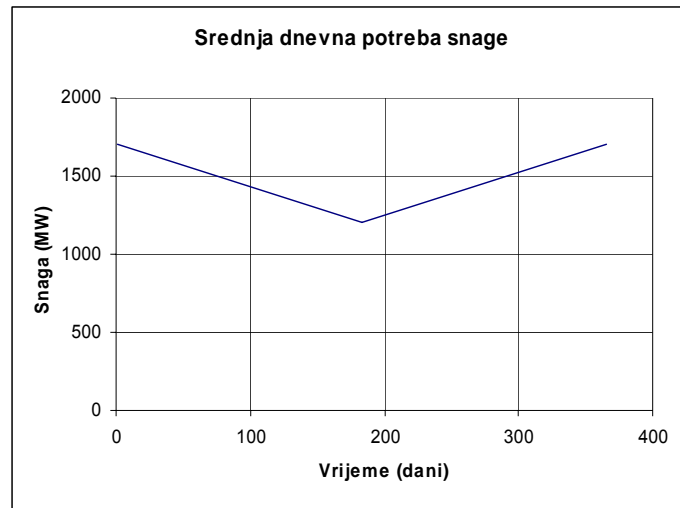
Primjer potreba snage u RH tijekom dana

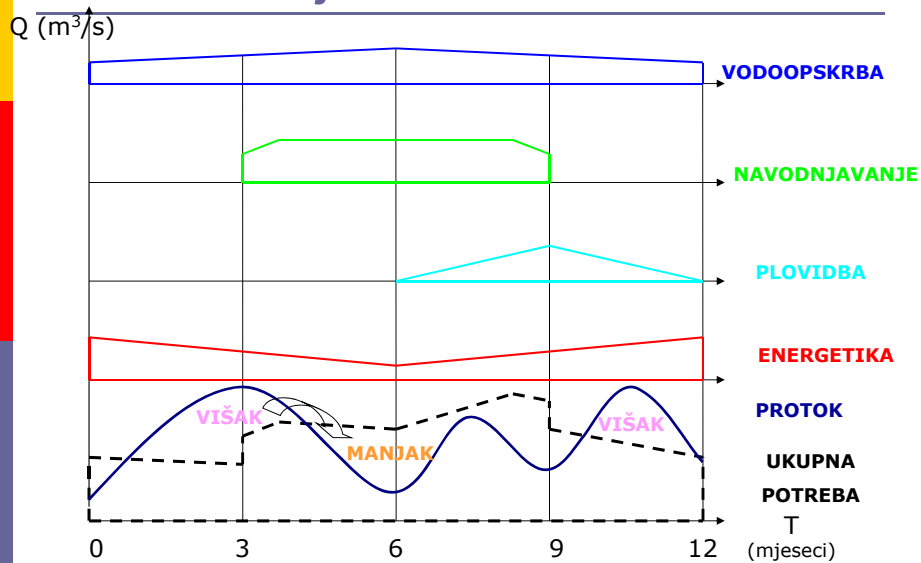
Osnovna podjela izvora opskrbe

Srednja dnevna potreba snage kroz godinu

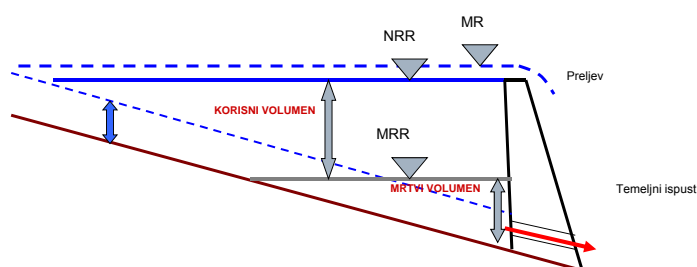

Akumulacije

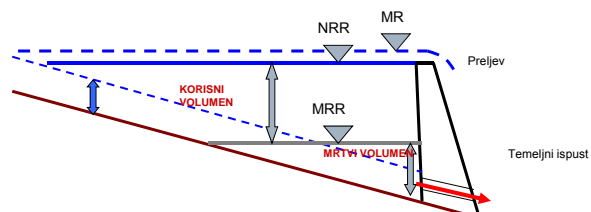
Osnovni parametri akumulacije

- **Kota normalnog uspora (NRR)**
  - kota kod koje je ispunjen korisni volumen akumulacije
- **Kota minimalnog radnog nivoa (MRR)**
  - kota ispod koje se ne uzima voda za korisnika
- **Kota maksimalnog radnog nivoa (MR)**
  - maksimalna kota nivoa vode u akumulaciji.

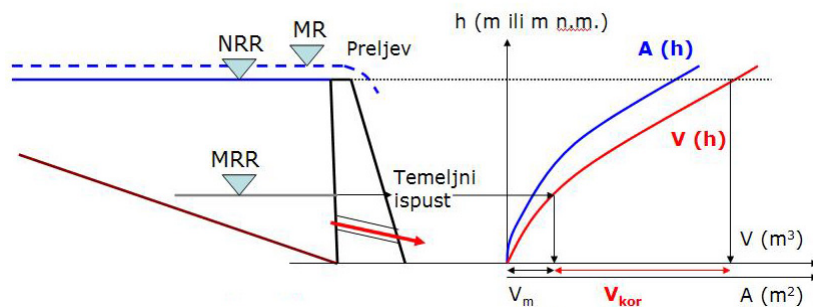
Osnovni parametri akumulacije

- **Korisni volumen akumulacije**
  - volumen potreban da osigura zadovoljenje potreba korisnika, za poznati hidrogram dotoka.
- **Mrtvi volumen akumulacije**
  - volumen koji se ne koristi za reguliranje protoka, prostor koji prihvaća nanos.
- **Volumen rezervnog prostora**
  - volumen za prihvaćanje vodnog vala.

Osnovni parametri akumulacije

- **Krivulja volumena i površine akumulacije**
  - definira ovisnost volumena akumulacije i površine vodnog lica o nivou vode u akumulaciji.

Osnovni parametri akumulacije

- **Hidraulički režim brane**
  - opisuju krivulja protoka kroz evakuacijske objekte i krivulja protoka zahvata u ovisnosti s nivoom vode u akumulaciji.
- **Krivulja protoka donje vode**
  - opisuje ovisnost protoka i nivoa vode u nizvodnom koritu vodotoka.
- **Režim upravljanja akumulacijom**
  - definira način korištenja akumulacije u radnim i izvanrednim uvjetima.

Pokazatelji karakteristika akumulacije

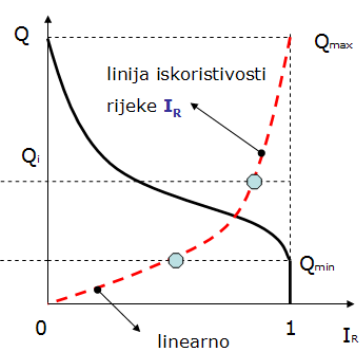
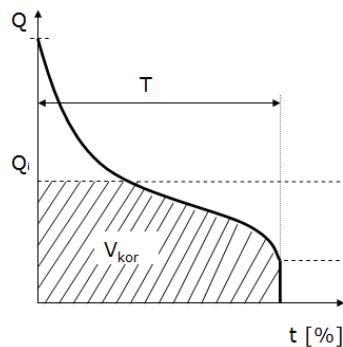
- Doprinos akumulacije
- Bonitet akumulacije
- Bonitet usporne građevine
- Odnos korisnog volumena i ukupnog godišnjeg dotoka
- Energetska vrijednost akumulacije

Pokazatelji karakteristika akumulacije

Doprinos akumulacije

- ISKORISTIVOST RIJEKE (I_R)

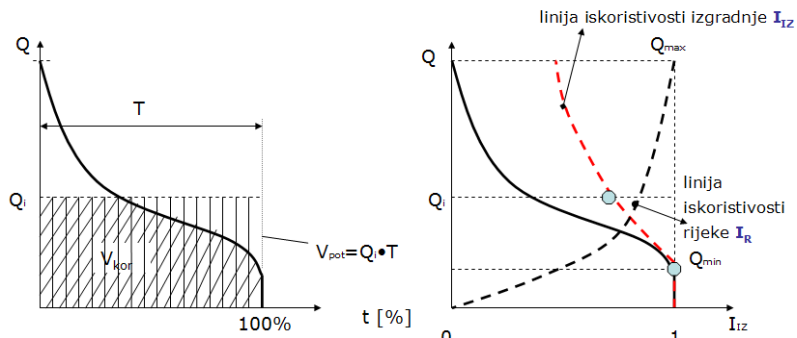
$$I_R = V_{kor} / V$$

Pokazatelji karakteristika akumulacije Doprinos akumulacije

ISKORISTIVOST IZGRADNJE (I_{IZ})

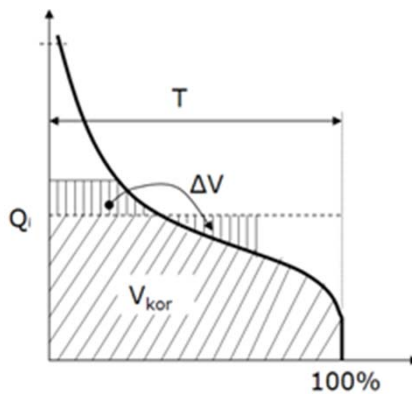
$$I_{IZ} = V_{kor} / V_{pot} = V_{kor} / (Q_i \cdot T)$$

Pokazatelji karakteristika akumulacije Doprinos akumulacije

ISKORISTIVOST RIJEKE S AKUMULACIJOM (I_R^A)

$$I_R^A = (V_{kor} + \Delta V) / V_{UK}$$

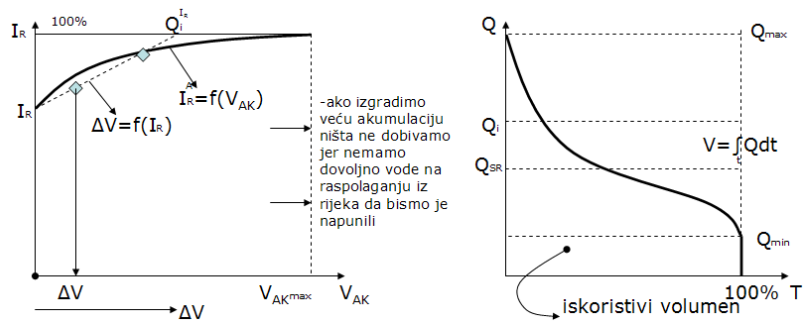
Pokazatelji karakteristika akumulacije

Doprinos akumulacije

□ DOPRINOS AKUMULACIJE (D_{ak})

- omjer dodatnog prema iskorištenom volumenu

$$D_{ak} = (I_R^A - I_R) / I_R = \Delta V / V_{kor}$$

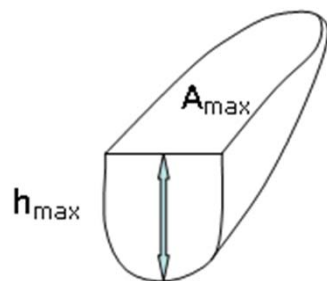

Pokazatelji karakteristika akumulacije

Bonitet akumulacije

□ BONITET AKUMULACIJE (β)

- pokazatelj vrijednosti akumulacije.
- što je bonitet akumulacije veći napraviti ćemo veću akumulaciju na istom prostoru.

$$\beta = \frac{V_{ak}}{A_{max} h_{max}}$$

Pokazatelji karakteristika akumulacije

Bonitet usporne građevine

- **BONITET USPORNE GRAĐEVINE ($\beta_{ak/g}$ / $\beta_{g/ak}$)**
  - pokazatelj ugrađenog materijala u akumulacije.

$$\beta_{ak/g} = \frac{V_{ak}}{V_g}$$

koliko je m³ akumulacije ostvareno ugradnjom za 1m³ materijala u građevinu.

$$\beta_{g/ak} = \frac{V_g}{V_{ak}}$$

koliko je m³ materijala ugrađeno u građevinu za 1m³ akumulacije

V_{ak} – volumen akumulacije

V_g – volumen građevine

Pokazatelji karakteristika akumulacije

Odnos korisnog volumena i ukupnog godišnjeg dotoka

- **ODNOS KORISNOG VOLUMENA I UKUPNOG GODIŠNJEG DOTOKA**
  - daje nam predodžbu o stupnju moguće transformacije (izravnjanja).

$$\gamma^{GOD} = \frac{V_{AK}}{V_{GOD}}$$

- $\gamma > 0,5$ - izjednačavanje volumena u nekoliko godina
- $\gamma \sim 0,25$ – izjednačavanje volumena u tijeku jedne godine

Pokazatelji karakteristika akumulacije

Odnos korisnog volumena i ukupnog godišnjeg dotoka

- Godišnja regulacija:
  - Nepotpuna $\gamma = 2-3\%$ (0.02-0.03)
  - Potpuna (moguće osigurati srednju godišnju protoku) $\gamma = 20-30\%$ (0,20-0,30)
- Višegodišnja regulacija:
  - Nepotpuna $\gamma \sim 50\%$ godišnjeg protoka
  - Potpuna $\gamma \geq 100\%$ godišnjeg protoka
- Dnevna regulacija:
  - Nepotpuna $\gamma \sim 5\%$ potrebe
  - Potpuna $\gamma \sim 25\%$ potrebe

Dimenzioniranje akumulacije

Bilancna jednačba

$$\int_{t_0}^t Q_{\text{DOT}} dt = \int_{t_0}^t Q_{\text{IZ}} dt \pm \Delta V$$

ULAZ U AKUMULACIJU

$$Q_{\text{DOT}} * \Delta t = Q_{\text{IZ}} * \Delta t \pm \Delta V \rightarrow \text{VOLUMEN KOJI OSTAJE U AKUMULACIJI}$$

V_{DOT} V_{IZ}

VOLUMEN KOJI KORISTIMO V_K VOLUMEN KOJI SE GUBI NA PRELJEVU V_{PR}

$$V_{\text{DOT}} = V_{\text{IZ}} \pm \Delta V$$

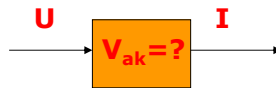
Dimenzioniranje akumulacije

PRISTUPI:

- DETERMINISTIČKI PRISTUP
  - grafički
  - analitički
- STOHAISTIČKI PRISTUP (određuje vjerojatnost)
  - bolje i kvalitetnije

TIPOVI ZADATAKA:

- 1) Poznati ulaz i izlaz, kolika mora biti akumulacija?

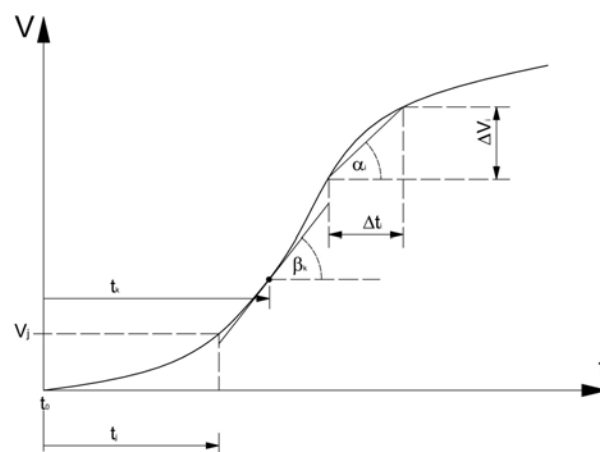

- 2) Poznati ulaz i akumulacija, koliki mora biti izlaz?

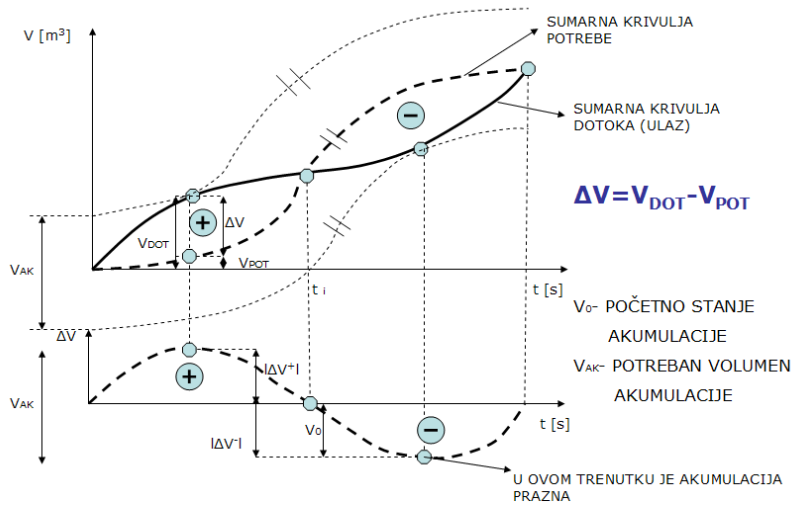
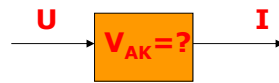
Dimenzioniranje akumulacije

Sumarna krivulja

DOTOKA
ULAZA
IZLAZA
POTREBA

1. TIP ZADATKA:

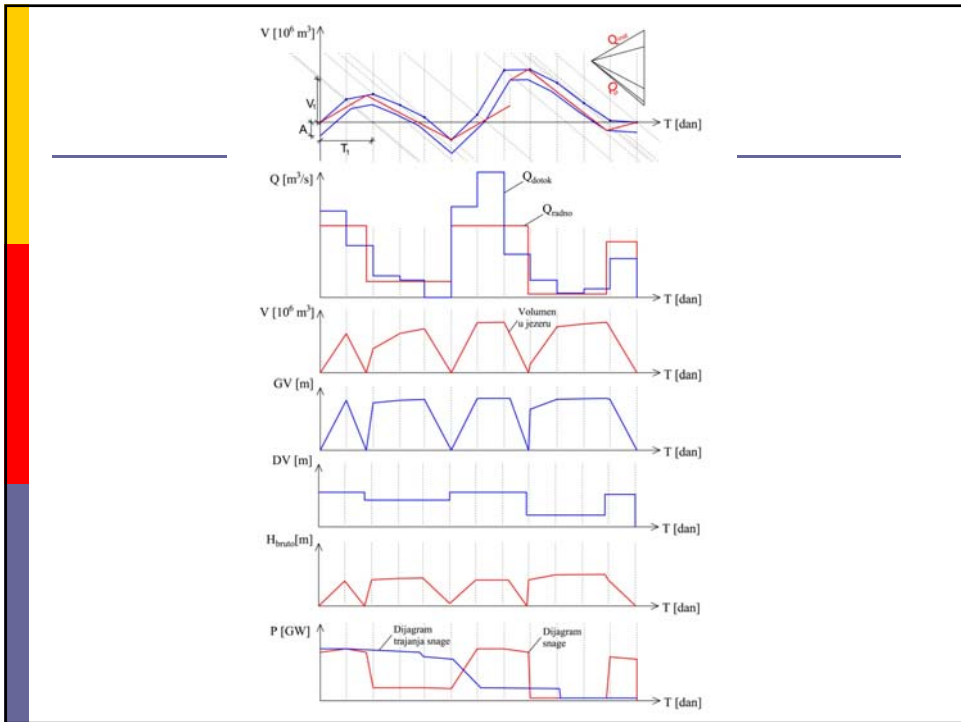
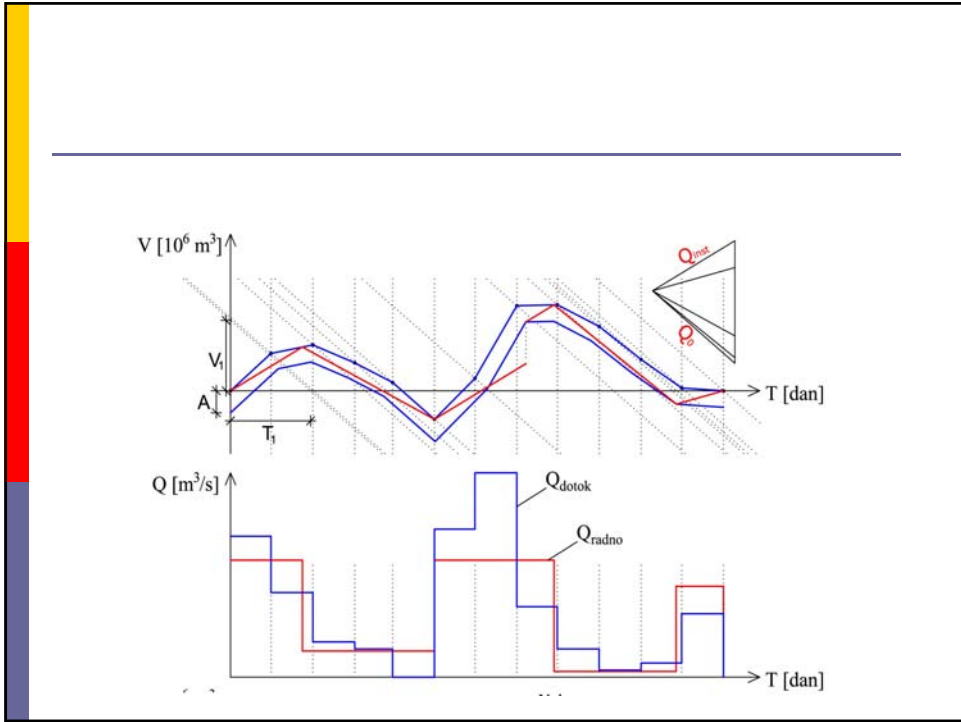

2. TIP ZADATKA:

Kriteriji regulacije

1. $Q_{\text{radno}} \leq Q_{\text{instalirano}}$
2. $V_{\text{preljeva}} \mid \text{minimum}$
3. $\text{minimum } Q_{\text{radno}} \mid \text{maksimum}$
4. Ujednačen režim rada (minimalan broj promjena radnog protoka)

Vrste reguliranja dotoka

- **višegodišnje izravnanje**
  - omogućava da se višak vode iz vodnih godina prebaci u period sušnih godina
- **godišnje ili sezonsko izravnanje**
  - omogućava da se voda iz vodnih perioda u toku jedne godine prebacuje u sušne periode iste godine
- **tjedno izravnanje**
  - uravnotežuje neravnomjernost potrošnje tokom tjedna
- **dnevno izravnanje**
  - uravnotežuje neravnomjernost potrošnje u toku jednog dana.

Vrste reguliranja dotoka

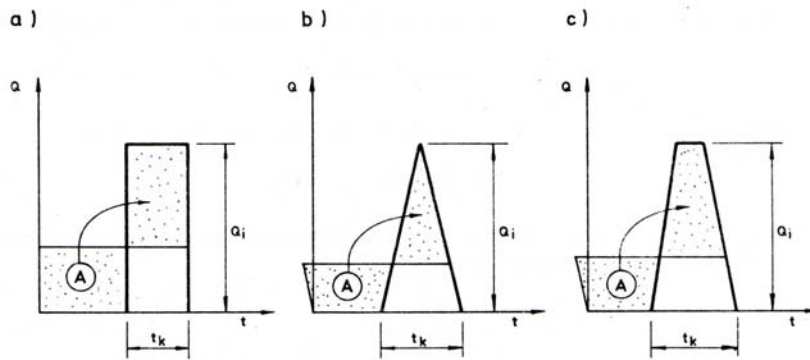
Dnevna regulacija

- Polazeći od potreba koje su neujednačene u odnosu na ujednačen dotok tijekom dana akumulacija se koristi za odgovarajuću transformaciju dotoka.
- U proučavanju potrebne veličine akumulacije, padova, snage i energije koriste se svi protoci.
- Pri proučavanju akumulacija utvrđuju se ekstremna stanja, što omogućuje upravljanje raspoloživom količinom vode u svim uvjetima rada.

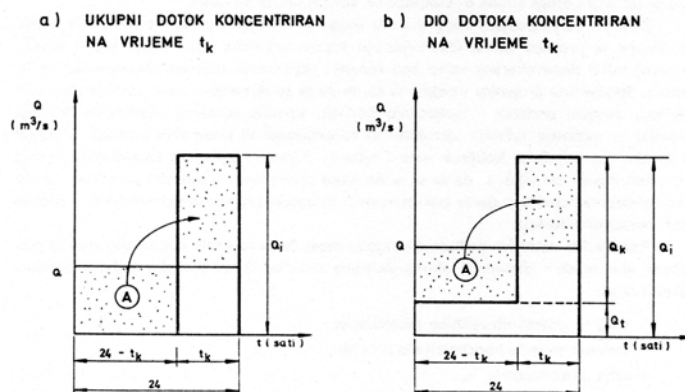
Vrste reguliranja dotoka

Dnevna regulacija

Vrste reguliranja dotoka

Dnevna regulacija-raspodjela koncentracija protoka po pravokutniku

Vrste reguliranja dotoka

Dnevna regulacija

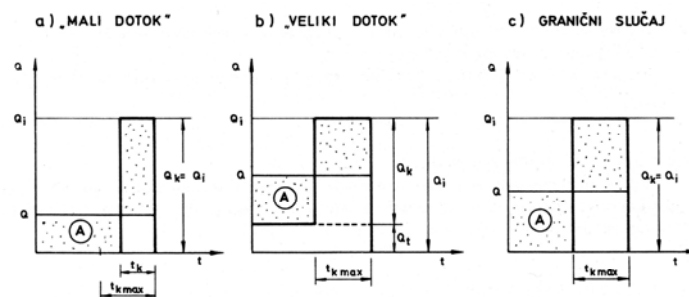
Raspoloživi dnevni protok koncentrira se na maksimalni protok kroz dio dana najvećih potreba u trajanju ovisnom o raspoloživom dotoku

Raspoloživi dnevni dotok raspoređuje se tako da se do najvećeg mogućeg protoka koncentrira na fiksno vremensko razdoblje

Vrste reguliranja dotoka

Dnevna regulacija

Raspoloživi dnevni protok koncentrira se na maksimalni protok kroz dio dana najvećih potreba u trajanju ovisnom o raspoloživom dotoku

a) ... RAZDOBLJE KONCENTRACIJE $t_k < t_{k \max}$

b) ... q_t ... PREOSTALA JEDNOLIČNA PROTOKA PREKO CIJELOG DANA
 q_k ... KONCENTRIRANI DIO PROTOKE IZNAD JEDNOLIČNE q_t

c) ... GRANIČNE PRILIKE IZMEĐU a) i b) - SAV DNEVNI DOTOK SE
KONCENTRIRA U RAZDOBLJE $t_{k \max}$

Vrste reguliranja dotoka

Dnevna regulacija

Raspoloživi dnevni dotok raspoređuje se tako da se do najvećeg mogućeg protoka koncentrira na fiksno vremensko razdoblje

